

De bodem voorop
vraagt andere
benadering...

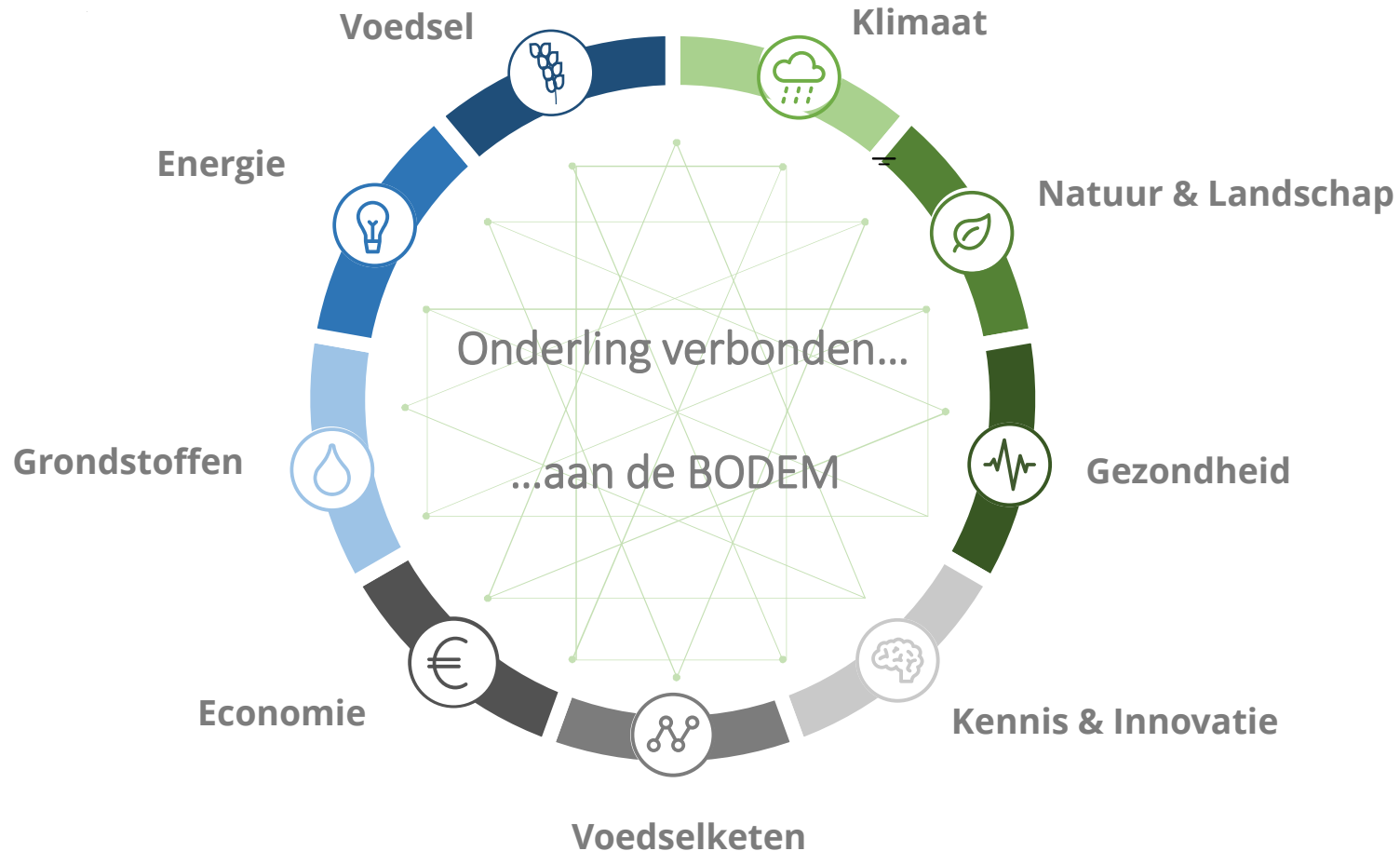
De integrale oplossing van toen...

RESULTAAT

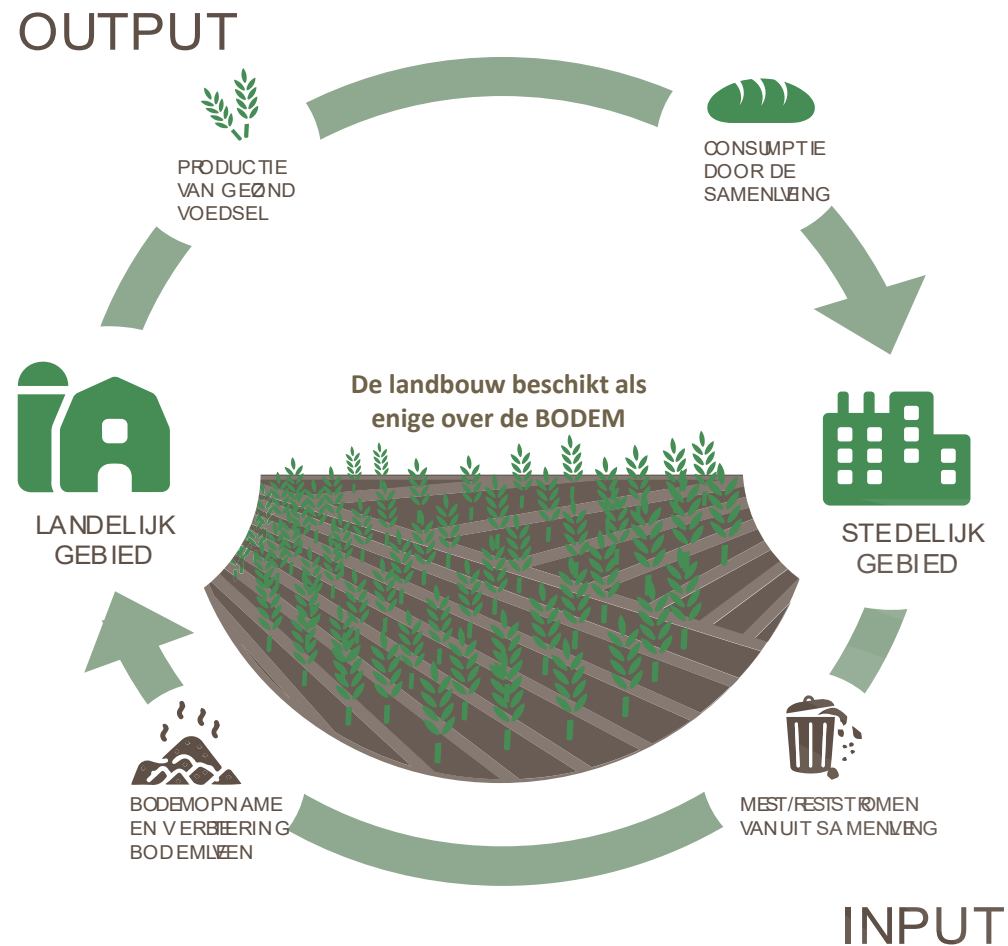
- Voedselsysteem met focus op productie (output)
- Sterke organisatie van de voedselketen
- Pijler onder de welvaart van NL

...de veelheid aan opgaven nu....

Hoofdvraag:
Hoe vinden we via de **bodem**
een **systemische** oplossing,
waardoor voor de
maatschappij invulling kunnen
geven aan de onderling
verbonden opgaven?

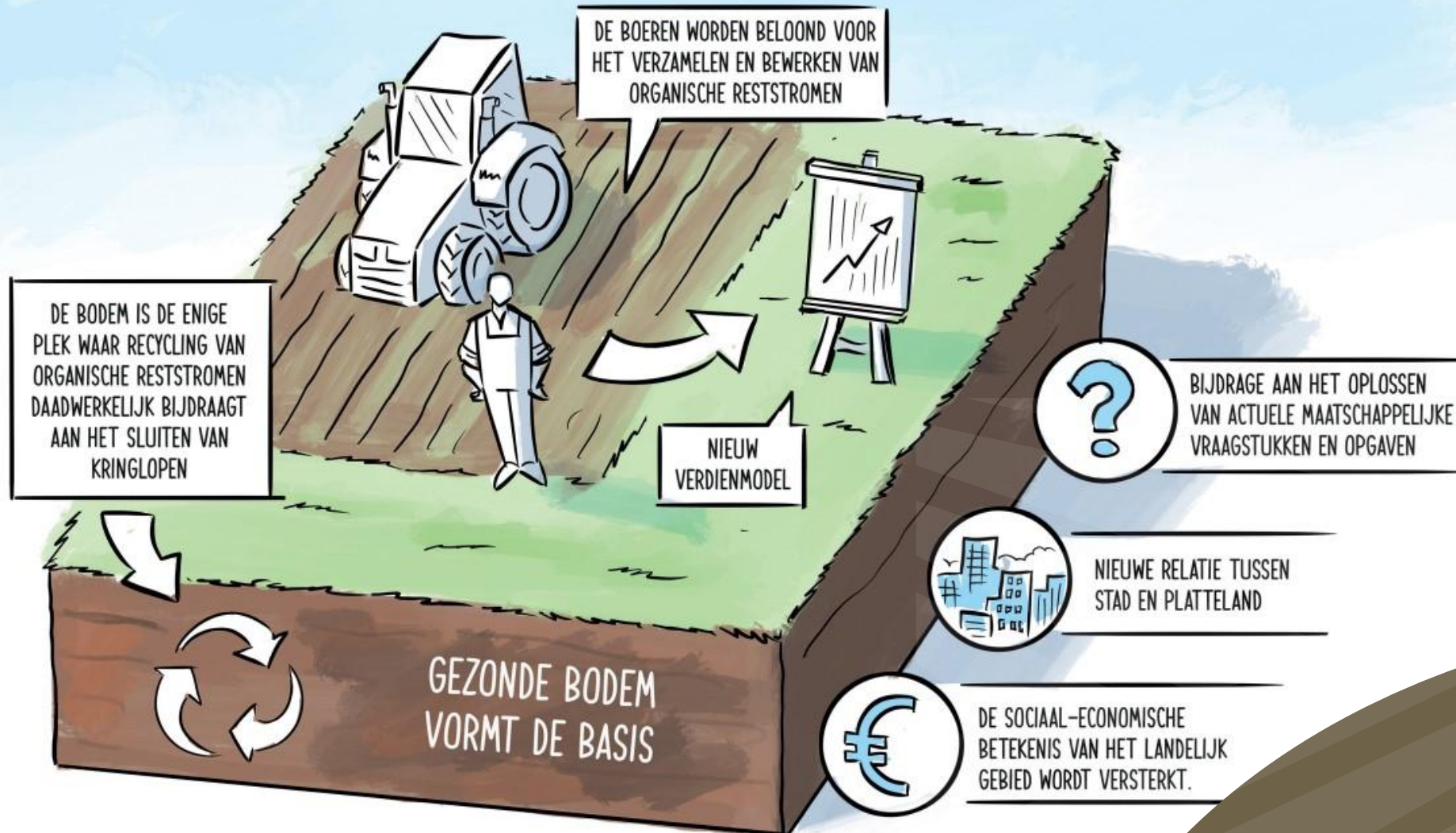
...wat is landbouw?...

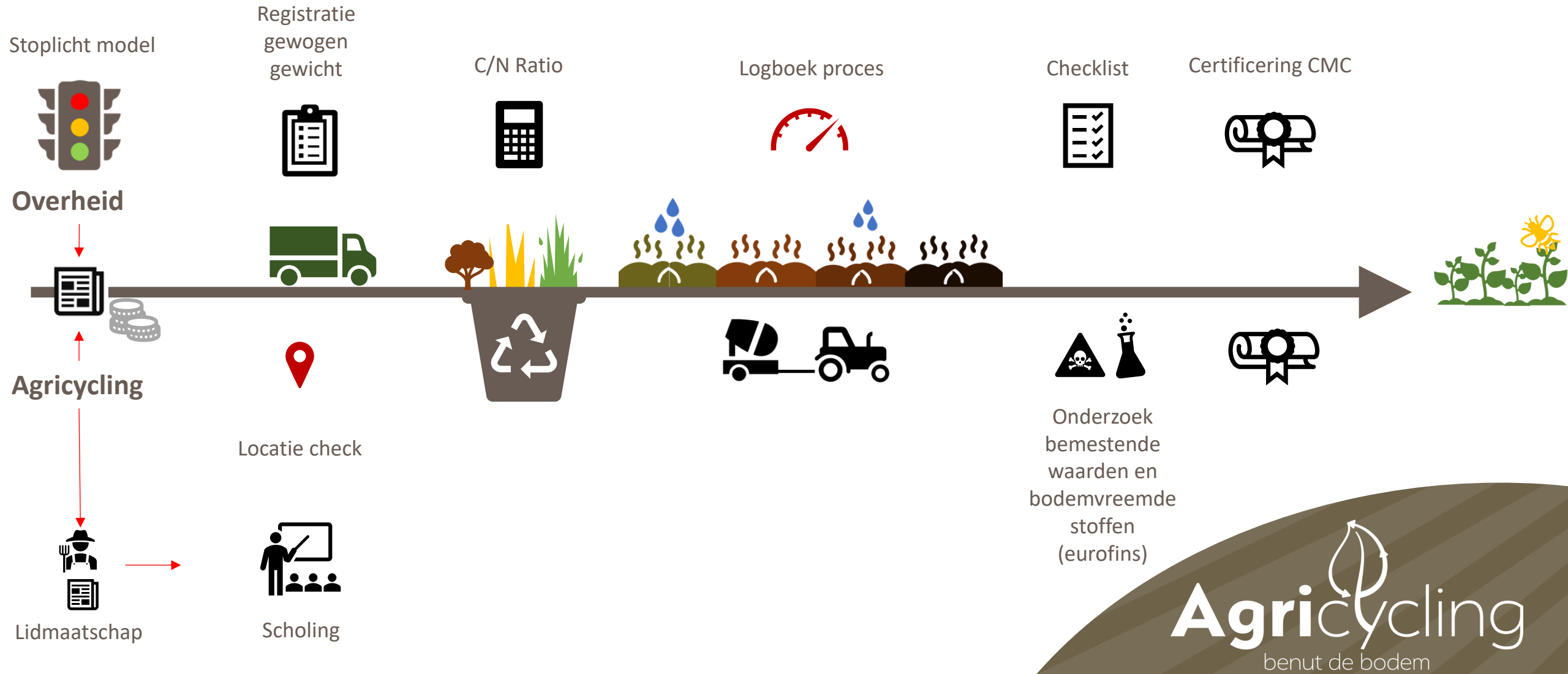
“De bodem is de enige plek waar we echt kunnen **recyclen**”

De landbouw is het **recyclend vermogen** van de samenleving

BOEREN COLLECTIEF

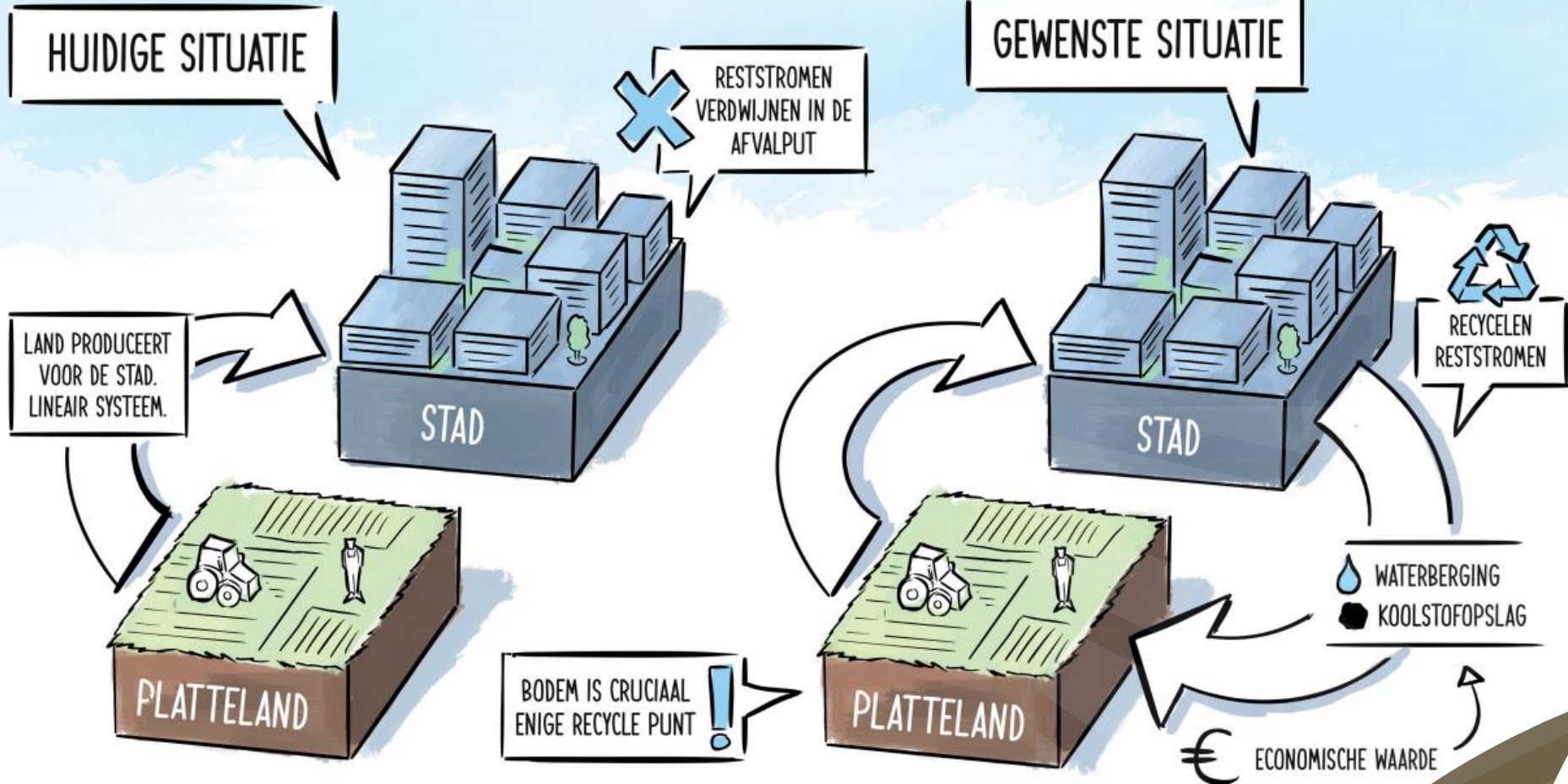

Kwaliteitborging

WEDERKERIGHEID TUSSEN STAD EN PLATTELAND

VAN PRODUCTIE MAXIMALISATIE NAAR OPTIMALISATIE

Agricycling

benut de bodem

- Verdeling op basis van bodem:
- Gebruik
  - Soort
  - Biologie

Akkerbouwer
kleigrond
Pootgoed/uien/bieten/graa
2,5% organische stof

Melkveehouder
Kleigrond
Grasland
10% organische stof

Akkerbouwer
zandgrond
aardappelen/uien/bieten/graa
1,2% organische stof

Melkveehouder
Veengrond
Grasland
35% organische stof

Verdienmodel:
Recyclen (o.a.
bermgras)

Verdienmodel:
Resultaten (CO₂,
waterberging, etc)

Agricycling

benut de bodem

- Verdeling op basis van bodem:
- Gebruik
  - Soort
  - Biologie

Akkerbouwer
kleigrond
Pootgoed/uien/bieten/graaan
2,5% organische stof

Melkveehouder
Kleigrond
Grasland
10% organische stof

Akkerbouwer
zandgrond
aardappelen/uien/bieten/graaan
1,2% organische stof

Melkveehouder
Veengrond
Grasland
35% organische stof

Verdienmodel:
Recyclen (o.a.
bermgras)

Verdienmodel:
Resultaten (CO2,
waterberging, etc)

Wat

Kwaliteit gestuurde incentive

Bepalen kwaliteitsvoorwaarden

Organiseren business structuur

Organisatie logistiek

Kwaliteitsborging

Juni 2025

Agricycling

1. Kwaliteit

- Close-up van verschillende soorten (drijfmest, vaste mest, compost, digestaat)
- Chemisch analyseschema (stikstof, fosfaat, kalium, koolstofverhouding)
- Microbiologische activiteit – microscoopbeeld van bodemleven

Kernwoorden:

- C/N-verhouding
- Mineralisatie vs immobilisatie
- Ammonium, nitraat, organisch gebonden nutriënten
- Pathogenen vs gunstige microben
- Hygiënisatie / rijping / structuur

2. Bodemeigenschappen

- Profiel van een bodemlaag (zand vs klei vs veen)
- Wortelontwikkeling in gezonde bodem
- pH-meter in het veld
- Waterinfiltratieproef

Kernwoorden:

- Organische stof
- pH-waarde
- Bodemleven / biodiversiteit
- Textuur en structuur
- Waterbergend vermogen
- Buffercapaciteit

3. Interacties: Rantsoen ↔ Bodem

- Infographic met pijlen tussen mest en bodem: effect mest op bodemgezondheid én andersom
- “Goede match”-symboliek (puzzelstukjes, tandwielen)
- Verliesstromen: uitspoeling, emissie, denitrificatie

Kernwoorden:

- Afstemming op bodemtype
- Timing & toedieningswijze
- Klimateffecten op opname
- Matching mesttype met teeltsysteem
- Regulatorische drukpunten (kringlooplandbouw, derogatie)

4. Systeemdenken & Duurzaamheid

- Kringloopschema landbouw
- Boerderij met eigen mestkringloop
- Landschapskaart met verschillen in bodemgeschiktheid

Kernwoorden:

- Kringlooplandbouw
- Regionale afstemming
- Emissiebeperking
- Functionele diversiteit
- “Bodem als levend systeem”

Het beste van circulariteit:

- Kwaliteit product
- Koolstof optimalisatie
- Biologisch cumuleren

Agricycling
benut de bodem

Verdeling op basis van bodem:

- Gebruik
- Soort
- Biologie

Akkerbouwer
kleigrond
Pootgoed/uien/bieten/graan
2,5% organische stof

Melkveehouder
Kleigrond
Grasland
10% organische stof

Akkerbouwer
zandgrond
aardappelen/uien/bieten/graan
1,2% organische stof

Melkveehouder
Veengrond
Grasland
35% organische stof

Verdienmodel:
Recyclen (o.a.
bermgras)

Verdienmodel:
Resultaten (CO₂,
waterberging, etc)

DATA GEDREVEN LEREND NETWERK

CIRCULAIR VOEDSELSYSTEEM

Wil je echt werk maken van maatschappelijke opgaven, maak dan kwaliteit leidend en je komt bij de bodem uit...

The background of the entire image shows a pair of hands in a plowed field, with soil being turned over. The lighting is warm and golden, suggesting a sunset or sunrise. The hands are positioned in the lower half of the frame, with the fingers spread out over the dark earth. The overall tone is earthy and focused on agriculture.

Agriccycling
benut de bodem

Pieter van der valk

Pieter@agricycling.nl

06-13561835